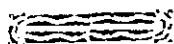

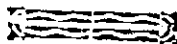
A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BÉTSBŐL Szombaton 31. Januáriusban 1789.

Midőn tegnap-előtt a' Posta *Lintznél* szinte a'
Duna-partján sípját meg-fúvallaná oly vég-
gel; hogy a' hidőn állanának-ki előlle; tsak el-bá-
múl, hogy a' hid maga-is ki álla előlle; melyet az
éppen akkor meg-indult Duna-jege vivé-el magával.
A' Dunának jege egész Bétstől fogva keresztül Ma-
gyar-országon mindenütt el-ment. Itt Bétsben olyan
kellemetes meleg idők vagynak, mint Tavaszfalz;
de a' sár oly nagy, és az utak oly rozsfzak, hogy
azoknak a' 100 ágyuknak, melyeket innen ezen hó-
napnak 15 — és 16-dikán Tseh-országba indittának
— és azon 12 és 24 fontos gollyobifoknak; melye-
ket szüntelen *Plesbe* s. t. költöztetnek; má'sájáért 4
forintot fizetnek *Plesig*. — Már bizonyos; hogy *Öt-*

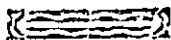

mitz, Pless és Theresia Várai olly parantsolatot kap-
tanak légyen, hogy magokat a' leg-keményebb ól-
talmazó állapotban helyheztesék. El-ment a' F.
Údvari parantsolat, mely-szerint Tseh-országban,
Morvában és a' mi Sléfiánkban annyi Gabona gyűj-
tetik-öfzve, a' mennyi tsak lehet, és már a' ki-ren-
delt helyekre hordják-öfzve, mellyek közzül edgyik
Tseh-országban *Postelberg*, hova tsak egyedül 500
ezer mérő búza és Zab gyűjtetik-öfzve. — Egy bi-
zonyos irásból tudjuk, hogy az *Auszriai-Belgiumi*
Sergek, mellyek 15 Batalion gyalogokból; 2 Bat.
Gránátérosból és 10 Sqvadrom Draganyosokból ál-
lanak, azt a' parantsolatot vettek, hogy minden
késelem nélkül Tseh-ország-felé induljanak, és
ezek helyett (a' szerint az irás-szerint) Frantzia
Sergek mennek *Auszriai-Belgiumba*. — Berlinből már
rég el-vették a' Prufszus Sergek az utazó parantso-
latot, és Sléfiában építik a' Magazinumokat. — A'
Párisi Levelek-szerint az *Elfszsi és Flándriai* Sergek
még ezen hónapnak elején olly parantsolatot vette-
nek yala, hogy az első intésre készen légyenek az
indulásra: már A. Belgiumba mennyeneké ezek, vagy
másuva? azt az idő határozza-meg. — Alig van
egész Európában egy Fejedelem, ki vagy nyilván
vagy alattomban fegyvert ne-köfzörülne, 's azon-
ban az egész tzél olly el-rejtett titok, högy annak
még eddig a' leg-nagyobb Poitikus-is erire nem ta-
lálhatott. Mi keményen költözünk Tseh-orizágba;
viszszük az ágyukat és más kemény Ofstromra ké-
szített dolgokat, a' Prufszus hasanló-képpen, mé-
gis némellyek, ezen nevezetes környülállások kö-
zött-is bizonyosnak erőfitik, hogy egy minapi Prufz-

szus Kurir 300 arannyokat kapott légyen ő Felsé-
gétől; mivel örvendetes hirt hizott vala Bétsbe. —
A' Lengyelek mind Pruszszus fegyverben vagynak:
az az: itt adtanak nekik kéfz pénzért fegyvert —
a' Lengyel Pattantyusok mind Pruszszusok. A' Len-
gyeiek az Auszriai Udvar frigyefse ellen mozognak,
kiknek a' Pruszszus a' Pártfogójok, mégis a' Berli-
ni Kurir 300 arannyot nyert Bétsben: nem minde-
nek tudják ezen dolgokat edgyeztetni; de még-is,
hogy tsak valamennyire-is a' dolog világosobb lé-
helsen, ide iktathatik egy

Párisból ezen hónapnak 9-alkén költ Level, mely
így van szóról szóra: „Az Anglusok azt gondolták
a' Törökök' fel-öztönözésével, hogy ök az Orosz
Tsászárnét, a' kereskedésbéli közösülésért a' magok
frigyekre kényszerithetik; de meg-sértetteknek érzik
magokat azon, hogy Orosz-ország Frantzia, Spanyol
és Portugal-Országokkal egy kereskedésbéli szövet-
tséget kötött, és ő innen ki-maradott. Annak oká-
ért a' Portának segítségire, az Orosz Udvar ellen
Svéd és Lengyel-országokban talált eszközt, hogy
ő-is már most egy *tromfot* üthelsen a' *tromfra*. Ezt
tudván Orosz-ország, már most az Anglusok Nemzi-
ti ellensége a' Frantziák körül forgalódik, és, a'
mint ezen Levélben iratik, Orosz-orzágnak Frantzia
orzággal már egészfszen el-készült frigyos Levele ké-
fzen van a' Kabinétban, egy asztalon hever, tsak
az all-írásra várakozik — mely ha így van, mi-
helyt Anglia a' felső hangon kezd beszélni, mi-
helyt a' Porta segítségire a' Fekete-Tengerre ha-
jós-serget állit-ki, leg-ottan Frantzia és Spanyol-
ör.

ország meg-mozdulnak, és a' *Gibráltárnál* lévő Tenger szorosokon nem bocsátják keresztül. — *De hát a' fennebb 11 esztendeig tartott Tengeri háboruban, a' Spanyol, Frantzia, Hollándus és az Amerikaiak, az ostrom alatt tartott Gibráltárba miért erőztették be az Anglus Admirált Rodnét?* — És így szól a' Párisi Levél, ha igaz az-is, hogy az Anglus frigygyel soha még eddig egy Hatalmosság sem nyert semmit-is, könnyen gondolhatjuk, hogy az Anglia zált Törökök sem fokot fognak nyerni.

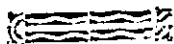
Mióltától fogva Oszakov, a' Fekete-Tenger költsé, olly bizonyoson a' Hertzeg *Potemkin* kezében vagyon, mint a' Meny-országé *Sz. Péternek*, az-ólta fok Lengyelnek és Svédnek foly az orra-vére. Mivel pedig ezen költsnek el-vevése éppen *Nyikudj* napján esett, midőn *Sz. Miklós* a' *Mahumed* fiaira nem kevésbé ijesztett-rá, tehát, némely Tudósítások-szerint, ennekutánna *Sz. Miklóst* Orosz országban Költsal fogják leg-festeni, és Oszakovt ennek emlékezetére *Sz. Miklós Várának* fogják nevezni.

Párisban, hol minden 14 nap alatt változik a' *Módi*, már mindent *à la Oszakov* és *à la Potemkin* viselnek a' Dámák. Főköztö helyett mindenik egy *Festungot* tett a' fejére; pánlika és kötök-helyet szegelet Bálsyák vagynak ezeken építve s. t. a' hajákat elöl egy sziget módjára veretik-öszve, mely a' Beresán szigetét jelenti. — Bétsben-is azt hirtelik, hogy ezen a' Fárságon 3 szabad Bálók fognának adatni, és mind a' 3 Oszakovnak Szerentsés meg-vételéért. Minthogy ez már közönséges hír, és itt már mindennek *à la Mode d' Oszakov* kelletik

természet-szerint meg-jelenni, némelyek — szinte öfz-
 ve-török fejeket, mi-módon jelennyenek itt-meg. A'
 szin léfzen, a' mint némelyek fajditják, Vér-szin,
 az álortza és az egész *Mafzkora* egy kitsiddég ré-
 szeg-s formálog fog állani, mivel, a' mint némely
 Tudósítárok erősitik, az Orosz katonák *Otzakov* Vá-
 rának meg-vételében többnyire itafotskák vóltanak,
 melyet annál inkább meg-lehet engedni, mivel
 az bizonyosnak iratik, hogy azon szörnyü hideg
 időben, 12 óra alatt, az ostrom el-kezdése előtt
 21-ezer ejtel (Kupa, Pint) Pálinkát, meg-számlál-
 hatatlan Méhsert és Bort ittanak-meg az Oroszok,
 és ezt mondják edgyik okának, hogy azon el-so-
 nyaradott Tábori Nép kölykétől meg-fosztatott nyös-
 tény Oroszlányi dühöfséggel viaskodott. és hogy
 azon Várat olly szerentséfen meg-yették. Ha ez
 igaz: lám mely fokot használ az ellenség előtt, ha
 a' fő Vezér esméri a' maga Népének természeti in-
 dulatit, hajlandóságit?

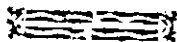
Bétsben Jan. 14-dikétől fogva közönséges a'
 bir, hogy ő Felsege a' Tsászár, Hertzeg *Potemkin-*
nek, az *Otzakov* Vára vitéz meg-hodálójának, egy
 maga tulajdon *Kurirja* által 3 drága ajándékokot
 küldött légyen a' maga tulajdon Levele mellett, t. i.
 egy drága kardot, egy Briliántal ki-*rakott* Tobák
Pixist és a' *Therésia Rendjét*.

Azt olvassuk majd minden Német Levelekben,
 hogy azt a' Porta, Orosz-ország és Austria közöt,
 békefséget szerző közben-járást, melyet a' minap
 meg-hólt Spanyol Király magára vállolt vala, a'
 moston uralkadó Király, nagy engedelem kérés mel-
 lett magáról le-tette volna. Tehát itt megint válto-
 zott a' plánum.

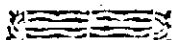
Elegyes Tudósítások.

Egy Orosz szolgálatban lévő *Varsói* Lengyel-sí, ki *Otzakovnak* meg-vételében jelen-va, azt írta a' *Bátyjának*, hogy azt a' *Dühöséget*, mellyel a' *Törökök* és *Tatárok* óltalmozzák vala itten magokat, nem lehet elégé le-írni. A' többi között egy nagy *Török Tiszt*, kinek már a' jobb keze el-va vágva és az ortzáján két veszedelmes vágásokkal a' földön haldokló félben hever vala, két ötet foztani kívánó Orosz katonák közzül az edgyiket egy késsel halálra sebesíté, a' másikat pedig ugy agyon szúrá, hogy az edgyik mindjárt ott el-esvén és meghalván, a' másikat élet-reménységén kívül gyógyították. — Párisba ezen hónapnak 9-dikén érkezett vala-meg a' *Kurir*, az *Otzakov* meg-vételéről tett *Tudósítással*. A' mondatik, titkon, hogy a' *Királyné* még azon este mingyárt egy pohár *Champániai* bort ivott volna a' *H. Potemkin* egészségiért. Minekutána ezen hir ide meg-érkezett, mindenek mozgásban valának egész Párisban, a' *Ministerek* leg-ottan özve-gyüllének, és még az nap dél-utánni 11 óráig 4 *Kurirokat* indittának útnak. — Azt beszélik Párisban, hogy még ama nagy *Minister Werfennes* idejében is szüntelen azon mellekedtenek volna alattomban az *Anglusok*, hogy a' *Portát* háborúra öztönözvén, azáltal köztök a' *Frantzia* edgyeséget és közösülést él-ronthassák. Midőn ezt a' fenn nevezett *Minister* észre vette volna, meg-ütődött vala rajta, de egy más *Minister Bretevil* el-mofolyodván rajta, azt felelé: éppen ez-által fogja *Anglia* magát meg-erölleníteni; mert a' *Porta*, mihelyt háborúba

keveredik veszteti-fog, és akkor a' mi karjaink közé ajánlván magát, módunk lészzen Anglián Bofzszut állani. Már most, a' közönséges hírek-szerint véghez vitte az Anglus Követ a' Portánál ezen régohajtott tzeljät, meg-vállik mint leszsz a' háborúságnak ki-menetele; mert sz az Udvaroknak egy régi öszve-szótt font titkos *Politikáját* foglalja magában. — és sok Keresztény Fejedelmek mondotnak, a' közönséges Levelek-szerint, a' Portának alattomban való segítségül lenni — kiknek mi Neveiket a' következendő időre bizzuk ki mondani. — Most is az Oszakov meg-vételében sok Frantzia Tisztek és Patantyusok találtottanak Török öltözetben, kik a' magok pardont kérő szovaikról igen meg-esmertettek — de az Oroszoknak első dühölségeben tsak ugyan mind le-vágottanak.

Az ujjabb Levelek-szerint, a' magokat Téli-szállásba vont, nem meszsze fekvő Törökök már kezdenek elé-állani. — A' Tóth-orzágból vett Levelek-szerint, már a' múlt hetekben némely szekerek, hadikészületek és eleségbéli dolgok érkeztenek-meg, bizonyos számú Nép ótalma alatt *Derventába*. — — Egész Boszniában 52 Várak, Kastélyok és Városok taláttanak: A' Várak ezek: „ *Szarajévó, Grakhenitza, Travnik, Daobázt, Bányaluka, Jatoze, Katar, Grádiska, Szitnitza, Novi, Viháts, Potrovázt, Glámots, Suppanázt, Mostár, Trebini, Kodgoritza, Kulafsin, Zvornik, Maglai, Barnduk, Tefsán, Dibuñ, Derben, Dubitza, Predor*. Ezek elég munkát adhatnak a' mi Vitéz Horváthjainknak 1789-ben.

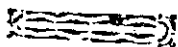

Béts. — Egynéhány napokkal ez-előtt egy útzó fogattaték itt-el Jágerjével edgyütt, ki magát bizonyos Gavallérnak adja vala-ki; de minthogy ezen Gavallérról előre egy titkos Tudósítás érkezett vala-meg, alkalmasint tudták, ki-légyen ezen Gavallér, és mit keressen; azért meg-vizsgálják útzó ládáját, és abban sok titkos irásokat és hadi *plánumokat* találának, mellyeket nyomtatott képek színe alatt akar vala Bétsből ki-vinni. Az ilyen embernek kifizeretné a' bőribe búvni?

Azt bezéllik közönségesen a' Bétsiek, hogy még az emberi Tárfasághoz és a' Bétsiek' Izája izéhez alkalmaztatottabb Nuntziusjáról a' Pápai Udvarnak nem igen emlékeznek, mint a' jelen-való Bétsben. E' minden Szeredán 200 személynek ad Tárfaságot — és O'sonnyát 80 személynek. A' maga szállásának némely részét ditsőségesen ki-kélesztette, jó szakátsokat tart, a' maga Udvarát Hercegi köntösben tartja, és az elsőb embereknek és csak nem egész Bétsnek kedveségeket megnyerte.

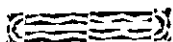
Roma: — Az iratik innen, hogy minden órán a' Szentek' Serege a' *Kapucinusok* Szerzetéből 1 Olofszal, 1 Spanyolal, 1 Frantziával és 1 Némettel meg-fog a' *Vaticanum* hatalma és végzése által Izaparittatni.

A' *Budai Tudósítások* szerint, a' Pesten Telett Pattantyusok Sergéből 4 Kompánia, a' múlt héten Béts-felé vette útját. Tseh-orzágból pedig *Plesből* egy (*Mineurs*) földásó Kompánia *Grádiska*-felé útban vagon.

Szepes-Vármegyéből iratik, hogy egy *Eperjes* felé szánnal utazó *Paraszt* rá-talál azon szörnyü hidegekben az útan egy félig el-fogyott *Tzigányra*, kinél egyéb nem vala egy *Dudánál*. Szánakozásból fel-veszi a' maga szánnyára. Midön egy darabot haladnának, hát jön mintegy 10 — 12 farkas a' hegyről-le a' szán-felé, mellyek leg-előbb-is a' fegyvertelen *Parahoz* kapkodnak vala. Mit tsinál a' *Tzigány*? a' szörnyü félelem és reszketés között meg-szivintja a' *Dudát*, melyre a' farkasok azonnal mind el-szaladának — és így a' *Tzigány* mind magát meg-menté, mind a' *Paraszt*nak szivefségét bőven meg-sizeté.

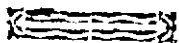
A' *Szemlini Tudósítások-szerint*, hasanló történetről tudósittatunk. Ezen folyó hónapnak 3-dikán mint-egy 30 — 40 *Keresztény* foglyokat, kiket a' *Bánátból* fogtanak vala, és mind eddig *Belgrádban* tartattanak, ki vivének a' *Törökök* 12 *Spáhifok* őrizete alatt, egy a' meg-fogyott *Száva-vizéhez* nem mészze fekvő erdőre, hogy ott velek a' *Belgrádi* katonaság' számára fát vágotnának. A' szörnyü hidegben a' *Spáhifok* lovaikat a' fákhöz kötvén el-széledezőnek és a' tüzeknél fütteztenek vala magokat, midön amazokat az édes szabadság' kívánása arra ösztönezé, hogy meg-edgyezének abban, hogy midön az első fa le-esnék, e' vólna a' jel arra, hogy ki-ki a' közelebb lévő *Spáhifok* meg-ölvén, szabadittanak-meg magokat. Le-esik az első fa: egy szeriben rá-rohonnak a' *Spáhifokra* minden-felől: ezeket szerentséfen meg-ölek, és szerentséfen visszajövének minnyájon *Szemlinbe*. — Itt a' széleken már a'

a' fegyver-nyugvás fel.-bomlott, egy *Stábalis* Tiszt alatt szágodoznak a' vigyázó Sergek, és az aprókos tseté-paték-is szüntelen történnek. A' Száva és Duna jege már el-ment, a' honnan az Ar-viztől nem igen lehet félni; azonban, a' nagy készülteken kívül semmi nevezetes történetünk nincsen.

Balassa Gyarmatról írják ezen rones történetet.

Egy mézjáros nevelt vala-fel ottan egy nyöstény farkast, a' mely enynéhány esztendőktől fogva a' mézjárosnál meleg vért és 'sitos falatokat kapván, mint a' több ebek a' gazdájához hűséges vala: történt a' múlt napokban hogy a' mézjáros a' szomszéd faluba lovagolt, hogy ottan egy ki-vágni való tehént meg-vásárolván az haza hajtsa; ide elkísérte őtet a' nyöstény farkas-is. Midőn már a' tehenet hajtáná haza-felé, egy kis erdő mellett kellett vala el-menni, a' hol a' farkas vagy természeti hajlandóságtól, vagy valamely szagnak érzése által fel indittatván, ordítani kezdett, hogy a' Fársáng ő tölle-is minden lakadalom nélkül el-ne teljék, mely ordításra valósággal hat farkasok gyülekeztenek az erdőből öszve, melyek a' nyöstény farkasnak barátságáért a' tehen-húshoz-is hozzá nyúltak. A' mézjárosnál vagy fegyver vagy bátorság nem lévén, leg-jobbnak tartotta ezen farkasok lakadalmából sietséggel el-távozni, ne hogy őtet-is lovastól edgyütt meg-tántoltaassák; de mentében azon kezdett gondolkozni, hogy vallyon az ő nyöstény farkasa olyan hűségtelen fog-é lenni? hogy a' több farkasokkal edgyütt az erdőre menvén, soha többé ő hozzája visszsa ne-terne? vagy pediglen meg-eshet-nék

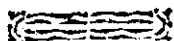

nék az, hogy a' nyöflény farkas a' tehén-húsbéli vendégség után egyenesen haza menvén, a' több lakadalmazó farkafokot-is el-fogná hozni magával: ilyen gondolattal lévén a' mélzáros, othon az egész történetről semmit sem szóllott, hanem háza' népét le-fektette, az ajtókat bé-záratni parantsolta, maga pedig azon istálónak ajtójára, melyben a' nyöflény farkas szokott vólt hálni, egy kötelet kötvén, azon kötéllel fel-hágott az istáló padlására, és jó reménység alatt várta a' farkas-tárfaságot. Nem-is tsalatozott-meg reménységében; mert kevés órák múlván mind a' hat farkast bé-rekesztette az istálóba. Más napon reggel puskáfokot szóllitván elő, rendre a' 6 farkast el-lövöldöztette, mellyeknek mindenkéért a' Vármegye 3 forintot fizetett a' Mélzárosnak, azon kívül a' bőrök nékie maradtak. Azután ki menvén a' tehénnek nézésére, a' bőrének és a' húsának felénél többet épenn meg-találta. Már kérdés ezen mélzáros millyen drágán vágta-ki azon tehenet? Hátha még egynéhány hónapok múlya az ő nyöflény farkasa meg-kölyközik; mert ezt épségben hagyta vala.

Az Erdemes Magyar Tudósokhoz!

Egy Hazafi már fok időktől fogva némely Magyar Mánásfokban felette igen gyönyörködik, kik a' külső Nemzetek ditséretes szokások-szerint a' Tudományok öregbitésére fáradságokat, sőt vagyoniakat-is örömoft-fordítani készek. Ezen Méltóságoknak szép példáját akarván követni ez a' Hazafi-is, különös szerentséjének álitja lenni, hogy mostan módja lehet Hazafi-szeretetének meg-mutatására.

Sem-

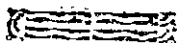

Semmit, rég az ideje, olly gerjedezve nem ohajt, mint-hogy a' Philosophiának edgyik nemesebb részét a' *Psychológiát* Magyar nyelven Hazánk-fiainak kezében szemlélhetné, melynek jól ki-dolgozása, ugy itéli, leg-hathatósabb eszköz fog lenni mind a' Tudományoknak elő-mozdítására, mind a' Hazai Nyelvnek ki-pallérozására. Arra-való-nézve ez a' Hazafi jelenti az Erdemes Magyar Tudósoknak, hogy a' *leg-jobb Magyarúl el-készült Psychológiára* *Ha-mintz arany érdem-pénzt tesz-ki* ilyen kötéfek alatt:

1. *ször* Ez a' munka a' Psychológiának mái növekedéséhez képest jó *Systemában*, akár a' leg jobb Írók, akár pedig kinek kinek maga gondolkozása-fszerint legyen el-készülve; és így ebben a' Lélekek, a' mennyire már esmeretes, természet, főtulajdonságai, tehetségei, munkálkodásai, ezeknek egymástól való függékek, külömbbségei, rangjai 's a' t. természeti rendel 's tisztán adattafsanak elő.

2. *ször*. A' munka valamelly sovány, 's homályos *Compendium*, vagy *Dissertatio* formájában ne legyen, melyből némely részek szükség-képpen ki-maradnának: hanem olyan bővséggel, világofsággal, 's ezt segítő példákkal dolgozódjék-ki, a' milyent e' jeles Tudomány meg-érdemel. Ellenben igen szélesen se terjeszkedjen. A' kérdést ki-adó Urnak köz jóra intézett tzeljával az leg-inkább meg-edgyezni fog, ha a' munka egy közönséges *Compendiumnál* bővebb lészen, és mint-egy *Alphabetre* az 22 23 árkusra terjed.

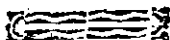
3. *ször*. A' mi a' Nyelvet illeti, az egész munka tiszta 's értelmes. Magyarsággal legyen írva. Egy

Általában tehát — a' melly ugy nevezett *terminos technicos* — a' Nyelvünkben helyyefen ki-lehet fejezni, azt idegen nyelven ne emlegessék. Tsak hogy az ujj szókknak formálásában vigyázzanak; hogy azok a' Magyar Nyelvnek természetével ne-ellenkezzenek: ezen kívül hogy az egész dolognak értelmére el-terjedjenek, és mivel a' Philozofia semmi tántorgó, vagy tsavargó értelmű szókat meg-nem szenved, azokat minden *præcisioral* meg határozzák. Külfömben ha az Erdemes Tudófolok szükségesebbnek találják a, Philozofában már esmeres Görög, Deák, vagy Francia igéket meg-hagyni p. o. *Sympathia, idea, theoria, organum, perceptio, genie's a' t.* azt tehetik ugyan, de mindazonáltal arra igen kéretnek, hogy munkájoknak végén itéletekkel egy kis Jegyzésben az-iránt közleni ne-terheltefsenek, hogy mitsoda Magyar szókat lehetne leg-helyyesebben azok helyyet fel-venni.

A' fel-tételt ki-adó Úr tellyes bizodalommal vagyon a' felöl; hogy az Erdemes Magyar Tudófolok, kik nem kevesebbé Hazájokat, mint a' Tudományokat szeretik, e' nehéz ugyan, de igen kelemetes munkának ki-dolgozására idejeket's erejeket örömöft fordítják; azzal-is meg-mutatni kívánván, hogy a' természet semmit sem rejtett olly tövises helyyre, a' mihez igyekézettel's ézfizel ne-lehessen jutni.

E' szerint el-készítvén az Erdemes Tudófolok munkájokat, arra kéretnek, hogy a' jövő 1790-dik esztendőben itt-Bétsben Májusban esendő Országos vásárra fel-küldeni el-ne mulálsztanak. *Görög Ur az*
Júne Gróf KOLLONITS LASZLO Nevelője, auf der
Beleg.

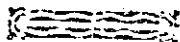
Freiung Nro. 61, az egész dolgot-magára váltota. Ehez tehát munkájokat ízokás-ízerint egy *Symbolum* alatt szabadon (*franco*) fel-küldeni, 's ezzel a bé-petsételt Leveletskét, melyben a' Nevek rejtekezik, meg-jegyezni mélióztatsanak. Ez az Ur a' hozzája igazított munkákat azonnal öt Királyi hivatalban lévő Bíráknak ítélete alá adja, kik e' Tudományhoz mind jól értenek, mind pedig minden részre hajlás-nélkül valók.

A' mely Urnak munkáját a' Bírák leg-helyesebbnek találják a' kötések-ízerint, annak szabad akaratjára fog hagyatni, akár a' harmintz arannyot pénzül, akár egy arany emlékeztető pénzt (*Numisma*) valóztani, mellyen a' Tudós Urnak Neve, érdeme rövid, de fontos Magyar ditséretekkel, 's *emblemákkal* fog láttzatatni. E' mellett munkáját nem csak a' Nyertesnek, de a' ki hozzája leg-közelebb jutott-is, a' nevezett Hazafi pompáson ki-nyomtattatja, és ha az Első a' harmintz arannyókat valóztani találja, a' *Numisma* helyett más *monumentumot* készitet mind a' két Tudós Urnak, ugymint: a' leg-nevezetesebb Mester által egy a' Könyvnek hozzásaságához hasonló képet metzetet, mely jeles munkájokat, 's velek nyert ditsőségeket ábrázolni fogja. Ezt minden Könyvnek eleire téteti, 's azzal híreket a' Mostaniaknak, emlékezeteket pedig a' Maradékoknak által adni kinánja.

Hir - adás.

Nucibus ludamus; cum nihil majus audemus. Dióba játszodjunk, mikor nagyobbba nem mérünk. Mig én-is nagyobb és érdemelesebb munkákkal két kedves Hazámnak udvarolhatnék, vegye jó neven a' következő három apróságokat:

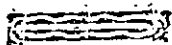
Először fordítottam a' jó és rozsz flú és Leány-gyermekekről egy igen hasznos Könyvetskét ilyen Titulus alatt: *Gyermeki Beszédék.* (*Erzählungen*) Én nem ditsérem, mért nem-is illenek; mivel ezt mondanák: *Laudat mercator, quas vult divendere merces,*

hanem a' Könyv dicsérje-meg magát, mikor Izembe
 leszen az Olvasókkal. Ennek Prænumerátios arra
 leszen 15 krajtzár Aprilisnek 9 dik napjáig, a' fok-
 szor említett Bé-szedő Uraknál, kik fáradságokért
 töllem jót várhatnak. A' ki Anglus módra fejez
 bősös Izegeletekkel és farakkal, szép arannyafőn
 bé-kötve kívánnya, az a' kötésért-is prænumeráljon
 5 garalt. A' Prænumeráns Fiú és Leány-gyermekek
 pedig neveket, rangjokkal, prædikátumjokkal ed-
 gyütt előre jelentsék (a' ki nem gyermek, ne-jelen-
 tse) hogy e' könyvetskének homlokára tétethesem
 illy formán p. o. Mélt. R. Sz. B. Gróf Sz** T**
 B. Domokos Urfi, és Máriszó Kis-afszony; Mélt.
 L. B. N. N** István Urfi; Mélt. Sepszi Sz. Györgyi
 D** István Urfi; Tekintetes Nem-tudom-ki; Nemes
 és Nemzetes Akárki; N. S. Sz. Gy. A** Elek;
 N. Etf. B** Sárkó's a' t.

II-szor fordítottam egy Házasoknak-való kis
 Könyvetskét-is, (viselős nevit nem merem most em-
 líteni) mely minthogy igen kitsin, (de fontos) té-
 hát a' hátuljához hátorkodtam ragasztani egynéhány
 Versemet u. m. 1. *Didónak Enédshoz küldött Leve-
 lét*, Deakból fordítva. 2. *Komárom Vára* panasz-
 lizat. 3. *A' Magyar Kurirnak* a' Magyarokhoz-való
 Betzédét, mikor leg-elsöbben Bétsből meg-indult s.
 a' t. Ennek Prænumerátios arra leszen 10 krajtzár,
 a' feljebb irt Terminusig a' Bé-szedő Uraknál. Ezt-
 is bé-köttethetem, ha parantsolják, kék papírosas
 kemény táblába 6 krajtzárért.

III-szor illyen Titulufu Könyvemnek: *Elmes A-
 nekdoták*, az első Darabját-is ki-adom, melyhen 400
 vagy 500 vállogátott igen mulatságos és elme kö-
 szörülő Anekdoták jelennek-meg. Ez a' Könyv miud
 betűjire, mind papírosára nézve elébb-való leszen
 az elsőknél. Prænumerátios arra leszen 15 garas
 Augustusnak utolsó napjáig; mert, igen fok fogla-
 latofságom lévén, az Őzig ki-nem nyomtattathat-
 tom, igyekezzvén a' jövő nyárra a' Budai feredök-
 re-is menni jobb egélség keresni. Ha akarják a'
 Prænumeránsok, ez-is bé-köttethetik, mint az első,
 egy

egy jegyző zöld seljem pántlikával edgyütt, egy máriásért; és én akárhol fogják-is ezután megtelepedni, bé-tudom éppen az első Darabja-szerint kötetni a' következendőket-is.

A' szokás-szerint minden 10 prænumerált Exemplárra ingyen fog adatni a' 11-dik, Exemplárul. A' ki pedig hozzám kíván prænumerálni, vagy ezek iránt a' Könyvek iránt írni, ha szintén itt Bétsbe nem lennék-is, méltóztassék Levelét hozzám *Francon* küldeni ilyen Titulussal:

De N. N. — A Monsieur Monsieur Samuel André Medecin (Franco.) — Am Alster-Gründ, in der Herrn-Gasse Nro 154. a Wienné. — Mikor valaki prænumerál, azt-is jelentse a' többek között a' Bé-fzedőnél, vagy hozzám küldött Levelében, hogy Györbe-é, Pelire-é, Debretzenbe-é, vagy Kolosvarra kívánnya a' Könyvet; mert e' négy helyekre magam költségén el-küldöm; a' honnan vagy magok a' Prænumeránsok, vagy a' Bé-fzedők vitesék-el. De kikhez küldöm? Még nem tudom, mint-hogy arra-való esmerőim a' nevezett helyeken még nintsenek; de hamar meg-fogom azt-is jelenteni a' Kurir Ötsém által, hogy kiknél találta-sanak meg a' Könyvek; a' kikhez mind a' Bé-fzedők annak idejében, mind mások le-tehetik a' pénzt. A' Bé-fzedő Urak pedig méltóztassanak engemet az itt Terminusokkor vagy azok előtt mindenekről tudósítani. Az említett Könyvétskéknék Elő-Befzedjékben hofzfazabban fogok, mint magam jószágán, nyujtozódni; de ebben a' *Magyar Kurir* keskeny táskájában, a' fok hir-miatt, két n. forintért tsak egy oldalón (paginán) szabad nyujtozódni. Hogy pedig én még-is többre feküdtem, mert abból fenki két forintos himet ne-varrjon; mert a' *Magyar Kurir* nekem Ötsém és jó Barátom; én pedig magam vagyok amaz. *Esopus* párdottzával mély yerembe esett vólt, de már jó rendire ki-málzott — Béts Jan. 9-dikén. 1789.

André Samuel.